

بسم الله الرحمن الرحيم

اسراء او معراج د الله تعالى د قدرتونو څخه يوه لويه نښه ده

ټول ثنا او صفت د هغه الله جل جلاله لپاره دی چې د ټولو مخلوقاتو پالونکی دی هغه پخپل کتاب کې فرمایلي: «سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ» ژباړه: «هغه ذات پاک دی چې يوه شپه يې خپل بنده له مسجد حرام څخه تر هغه ليري (اقصي) مسجد پوري بوت، د هغه (محمد ص) چاپيريال مو برکتې کړی دی، چې خپلي ځيني نښانې په وگورو (وښيو). په حقيقت کېني هماغه (الله) د هر څه اورېدونکی او ليدونکی دی.»، او زه گواهي ورکوم چې نشته لايق د عبادت مگر يو الله دی چې هيڅ شريک نلری، او زه گواهي ورکوم چې زمونږ سردار او نبي محمد صلی الله عليه وسلم د الله جل جلاله بنده او رسول دی، درود سلام او برکت دي وي په هغه او د هغه په آل او په ملگرو او په هغه چا باندي چې د قيامت تر ورځې پوري په نيکۍ سره د هغه تابعداري کوي.

و بعد:

د اسراء او معراج سفر د خدای تعالی د مطلق قدرت د پراخوالي يوه لويه معجزه ده، ځکه چې هغه د اسبابو خالق دی او هغه څه چې د دنيا خلکو په وړاندي عجيب دي، خدای ته عجيبه نه ده، الله تعالی فرمایي: «إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ» ژباړه: «هغه خو چې کله د يو شي اراده کوي، نو د هغه کار همدومره دی چې ورته حکم وکړي چې شه! او هغه کيږي.»

او الله (جل جلاله) خپل محبوب محمد مصطفی (صلی الله عليه وسلم) په دې مبارک سفر کې ملاتړ وکړ، تر هغه چې هغه يې د ځمکې څخه اسمان ته پورته کړ او سدرة المنتهى ته يې وروسولو ترڅو خپل لويی نښي او خپل د قدرت لويوالي وښکاره کړي.

په دې لويو آيتونو کې هغه څه شامل دي چې مور په يو څه باندي پوهيږو او ځيني يې مور نه پوهيږو، لکه څنگه چې رب العالمين خپل پيغمبر صلی الله عليه وسلم د مسجد حرام څخه مسجد الاقصى ته پورته کړ او بيا يې تر ټولو لوړ اسمانونه ته پورته کړ. ، او له هغه ځايه بيا مسجد الاقصى او مسجد الحرام ته، په يوه شپه کې راستون کړ؛ دا مطلق الهي قدرت دی او بل څه نه دي.

او نبي کریم صلی الله عليه وسلم په هغه لوړو اسمانونو کې د الله تعالی لوي لوي قدرتونه وليدل چې قرآنکریم د هغه بيان مونږ ته کړي او زمونږ پام ورته اروي لکه چې الله تعالی فرمایي: «سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ» ژباړه: «ډېر ژر به مور دوی ته خپلي نښانې په افاقو (هيوادونو) کېني هم وښيو او د دوی پخپلو نفسونو کېني هم؛ تر دې پوري چې دوی ته دا خبره څرگنده شی چې دغه قرآن په رښتيا سره پر حق دی.»

او ددغو لویو آیتونو او نبنو څخه بل هم دادي چې الله تعالی رسول الله صلی الله علیه وسلم ته براق تابع کړی وونبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي: (په براق باندي راغلم هغه اوږد او سپین رنگ لرونکی حیوان دی) او په دې کې د الله سبحانه و تعالی د قدرتونو ثبوت دی ، لکه څنگه چې دا مور ته پیغمبر صلی الله علیه وسلم د دلایلو او اسباب نیونه کې خودلی دی، نو الله تعالی د دې توان درلود چې دا ټول پرته له کوم وسیلي او لامل څخه یې پلي کړي.

او د دغه شپي د عظمت د نبنو څخه بل هم د محمد صل الله علیه وسلم لیږنه د نورو انبیاء او رسولانو سره دی چې پدې سره د خدای جل جلاله د ژوندي کولو توان څرگند شو، کله چې هغه یې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم لپاره ژوندي کړل او په مسجد اقصی کې یې د هغه شاته لمونځ وکړ او هغه د هغه چا سره ولیدل چې هغه په اوچت اسمانونو کې وو او ټولو ورته بڼه راغلاست ووايه او د خیر دعا یې ورته وکړه او دا د دوی د وعده او د خدای تعالی سره د دوی د تړون پوره کول دي، لکه چې الله تعالی فرمایي: «وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْنَاكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَلِكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ» ژباړه: «هغه وخت (یاد کړئ) چې الله له پیغمبرانو څخه وعده اخیستې وه چې: "نن مور په کتاب، حکمت او پوهي سره سرلوري کړی یې، سبا که تاسي ته کوم بل پیغمبر د هماغو هداياتو رښتینی کوونکی درغی چې له مخکې څخه تاسي سره شته، نو تاسي به پر هغه ایمان راوړونکي او د هغه ملا تړونکي اوسئ" - په دې وینا سره الله پوښتنه وکړه: "ایا تاسي دا اقرار کړی او پر دې خبره مو زما له خوا د وعده د روند مسئولیت پر غاړه اخیستی دی؟" - هغو وویل: "هو، مور اقرار کړیدی." - الله وفرمایل: "بڼه نو شاهدان اوسئ او زه هم له تاسي سره شاهد یم.».

او بل نبنو څخه یې دا دی چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم په آسمان کې بیت المعمور یعني ودان کور یې ولیده لکه چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي: نو زه له ابراهیم علیه السلام سره په بیت المعمور کې ناست یم، او کله چې هره ورځ او یا زره ملائکې دې ته ننوځي نو بیرته نه راگرځي او ددی په عظمت او لویوالي او شرف باندي الله تعالی په قرآنکریم قسم خوړلي لکه چې فرمایي: «وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ» ژباړه: «او (قسم دی) په ودان کور باندي؛».

او بل هم لږې جملې څخه د نبي کریم صلی الله علیه وسلم رسیدل سدره المنتهی ته دی دا د خدای تعالی لخوا زموږ پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) د عزت او کرامت ورکولو څخه دی. لکه چې الله تعالی فرمایي: «مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَى * أَفَتُنْمَارُوهُ عَلَىٰ مَا يَرَى * وَلَقَدْ رَأَهُ نَزْلَةً أُخْرَى * عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى * عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَى * إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَى» ژباړه: «سترگو چې څه ولیدل، زړه په هغه کبني درواغ گډ نه کړل. نو ایا تاسي پر هغه شي باندي ورسره شخړه کوئ چې هغه یې په سترگو ویني؟* او په باوري ډول یو ځل بیا یې هغه (جبرائیل ع) د را کښته کېدو په وخت کې ولیدی؛* له سدری المنتهی (د بیري د ونې) سره؛* چې په خوا کبني یې جنت الماوا (د مؤمنانو د هستوگني ځای) دی.* په هغه وخت کبني پر سدره (د بیري پر ونه) باندي غوړېدل، هغه څه چې غوړېدل.».

*****

ټول ثنا او صفت د هغه الله جل جلاله لپاره دی چې د ټولو مخلوقاتو پالونکی دی، او زه گواهي ورکوم چې نشته لایق د عبادت مگر یو الله دی چې هیڅ شریک نلری، او زه گواهي ورکوم چې زموږ سردار او نبي محمد صلی الله علیه وسلم د الله جل جلاله بنده او رسول دی درود سلام او برکت دي وي په هغه او د هغه په آل او په ملگرو او په هغه چا باندي چې د قیامت تر ورځي پوري په نیکی سره د هغه تابعداري کوي.

د اسراء او معراج سفر زموږ د پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) لپاره یو ویاړ وو چې له ټولو مصیبتونو او سختیو ازموینو او کړاوونو وروسته چې هغه ورسره مخ شو، دا یو داسې څپي وه چې درد یې راحتته کړ، زړه یې ټینګ کړ او روح ته یې ډاډ ورکړ، لکه چې الله تعالی فرمایي: «فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا * إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا» ژباړه: «نو حقیقت دا دی چې له تنګسي سره پراختیا هم شته. * بېشکه له تنګسي سره پراختیا هم شته».

او خدای (جل جلاله) خپل پیغمبر ته په دې سفر کې له پټو حقایقو او کائناتي اسرارونو خبر کړ او هغه ته یې خبر ورکړ چې هغه د خدای (جل جلاله) په صحبت کې دی، او د هغه ضامن دی، لکه چې شاعر امام البوصیری وایي:

د شپي د یو حرم څخه بل حرم ته لارم

لکه سپوږمی چې په تیاره کې مزل کوي

د شپي مي مزل وکړ ترڅو خپل منزل ته ورسیدم

او د ټولو انبیاءو امامت مي وکړ

او د رسولانو په وړاندي امامت مي ترسره کړ.

ای خدایه موږ ته د خپل پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) په دنیا او آخرت کې د هغه شفاعت را نصیب کړه.